

ירושלים, כ"ה בכסלו תש"ף

23 בדצמבר 2019

חוזר ח- 06-2598

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי

הנדון: פיקוח על שלוחות בחו"ל וציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

(הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 306 ו-308)

מבוא

1. הפיקוח על הבנקים פועל לחיזוק הפיקוח של התאגידים הבנקאיים על שלוחותיהם בחו"ל ועל פעילות הקשורה לחו"ל. במסגרת זו מבוצעים העדכונים המפורטים להלן להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 306 ומספר 308.
2. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, מצאתי לנכון לעדכן הוראות אלו.

עיקרי התיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 306

3. פיקוח (סעיף 6(ב))

נוסח סעיף 6(ב) הקיים יוחלף בנוסח הבא: "הדירקטוריון יודא כי בכל אחת מהשלוחות יתבצעו ביקורות חיצוניות על מוקדי הסיכון בשלוחה, כולל סביבת הביקורת והבקרה של מוקדי הסיכון ואיכות עבודת פונקציות הביקורת והבקרה, אשר יקיימו את כל האמור להלן:

1. הביקורות יבוצעו בתדירות ההולמת את פעילות השלוחה ואת רמת הסיכונים שלה ובהתבסס על מיפוי מוקדי הסיכון בשלוחה, עם זאת, לכל הפחות אחת לשלוש שנים יכוסו מוקדי הסיכון הגבוה בשלוחה.
2. הביקורות יבוצעו על ידי גורמים חיצוניים מומחים (לחקיקה ולרגולציה המקומיות) ובלתי תלויים, בסטנדרט מקצועי ראוי ובהיקף מתאים, כפי שתקבע הנהלת התאגיד הבנקאי.
3. הביקורות יבחנו האם ניהול הפעילות והסיכונים ועבודת פונקציות הביקורת והבקרה עומדים בסטנדרטים הנדרשים בחקיקה וברגולציה באותן מדינות וכן בסטנדרטים המיטביים שקבע תאגיד האם עבור הקבוצה הבנקאית.
4. הביקורות יכללו גם בדיקה מדגמית של תיקים פרטניים.
5. דוחות הביקורות יובאו לדיון בדירקטוריון השלוחה ולדיון בתאגיד הבנקאי בהתאם להנחיות בסעיף 36(א) בהוראה 301 לעניין "דוח ביקורת חיצוני".
6. מובהר בזאת כי, למעט בהתייחס לאמור בסעיף 12(ד) להלן, רשאי התאגיד הבנקאי להפעיל את הביקורות החיצוניות בשיתוף עם פונקציית הביקורת הפנימית. כמו כן, תדירות בחינת הביקורת הפנימית תתבצע בהתאם לאמור בהוראה 307, ראה גם סעיף 12(ד) להלן."

דברי הסבר

לאחר פרסום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 306 התעוררו שאלות לגבי מהות הביקורת החיצונית הנדרשת על פי ההוראה. לפי סעיף 6(ב) המעודכן, הביקורות החיצוניות יכסו את מוקדי הסיכון בשלוחה, כולל סביבת הביקורת והבקרה של מוקדי הסיכון, בתדירות הולמת כמפורט בסעיף. הביקורות יכללו בדיקה מדגמית של תיקים פרטניים ולא רק בדיקה של מדיניות ונהלים.

4. ציות וניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור (סעיף 11(ד))

הסיפא של סעיף 11(ד) ימחק ויוחלף בהפניה לסעיף 23(א) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308.

דברי הסבר

דרישה לקיום מנגנון לבחינת שינויים בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה מחוץ לישראל התווספה בסעיף 23(א) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308, לכן הדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 306 מפנה להוראה זו, בדגש על הפעילות בשלוחות.

עיקרי התיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308

5. הגדרות (סעיף 9)

תתווסף הגדרה של "שלוחות" המפנה להגדרת שלוחות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301.

6. תפקידי הפונקציה (סעיף 23(א))

בסיפא של סעיף 23(א) תתווסף הפסקה הבאה: "במסגרת זו ייבחנו גם שינויים משמעותיים מחוץ לישראל בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה, שחלות על התאגיד הבנקאי ועל השלוחות לרבות על פעילות הלקוחות. תהליכי הזיהוי וההערכה שבבסיס העדכון יכללו גם לקחים מאירועי ציות משמעותיים ויעוגנו בנהלי התאגיד הבנקאי או בדרך מתועדת אחרת שתבטיח הטמעתם בתהליך."

דברי הסבר

חודדה הדרישה שכחלק מהעדכון בנוגע להתפתחויות בתחום הציות יש לבחון שינויים משמעותיים גם מחוץ לישראל. במקביל הובהר בקובץ שו"ת להוראה כי ניתן למנות גורם שאינו משתייך לקו עסקים כאחראי על עדכון התפתחויות בהוראות הציות.

7. תכנית העבודה של פונקציית הציות (סעיף 26(ה))

בסיפא של סעיף 26(ה) יתווסף המשפט: "לרבות מידע כאמור בסעיף 23(א) לעיל והשלכותיו האפשריות".

דברי הסבר

הובהר שתכנית העבודה של פונקציית הציות תהיה מבוססת גם על עדכונים בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה מחוץ לישראל והשלכותיהם האפשריות.

תחילה

תאגיד בנקאי ישלים את היערכותו לפי חוזר זה עד ל- 1.11.2020.

עדכון הקובץ

8. מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
306-1-10 [2] (12/19)	306-1-10 [1] (4/18)
308-1-14 [3] (12/19)	308-1-14 [2] (6/15)

בכבוד רב,

ד"ר חנה בר

המפקחת על הבנקים

פיקוח על שלוחות בחו"ל

תוכן העניינים

עמוד	שם הפרק
2	פרק א' כללי
4	פרק ב' דירקטוריון
6	פרק ג' הנהלה בכירה
8	פרק ד' ציות וניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור
10	פרק ה' ביקורת פנימית

פרק א': כללי**מבוא**

1. (א) פעילות תאגידיים בנקאיים בחו"ל באמצעות שלוחות, לרבות תאגידיים נשלטים, סינפים או נציגויות, עשויה לגוון את מקורות ההכנסה של קבוצה בנקאית, אולם היא משיתה עליה סיכונים ייחודיים, כגון, סיכוני שליטה ופיקוח, סיכוני ציות לחוקים שונים, סיכונים משפטיים וסיכוני מוניטין וזאת בשל המרחק הפיזי, פערי ידע, סביבת פעילות שונה ומגבלות חוק או מגבלות רגולטוריות אחרות.

(ב) תאגידיים בנקאיים להם פעילות בחו"ל נדרשים ליישם פיקוח על בסיס קבוצתי ולהטמיע מסגרת לניהול הסיכונים השונים אשר מביאה בחשבון את כל מרכיבי הקבוצה כולל השלוחות, ואשר מבוססת על אסטרטגיה קבוצתית והגדרה ברורה של תיאבון הסיכון. עליהם גם להבטיח שהשלוחות פועלות תוך ציות לחוקים המקומיים ולהנחיות של הרגולטורים המקומיים, כמו גם בהתאם לסטנדרטים הקבוצתיים.

(ג) בשנים האחרונות התממשו סיכונים בשלוחות, ובפרט, בתחום הציות להוראות בתחום איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, וכן בהיבטי מיסוי הרלוונטיים ללקוחות; סיכונים אלו גרמו להטלת קנסות כבדים על השלוחות מצד רשויות פיקוח באותן מדינות. מקרים אלו מדגישים את רמת הסיכון הטמונה בפעילות באמצעות שלוחות ואת חשיבותו של פיקוח אפקטיבי ומיטבי מצד תאגיד האם.

(ד) בעקבות התממשות סיכונים בבנקים זרים וישראלים בפעילות בחו"ל ומול תושבי חוץ בשנים האחרונות, הפיקוח על הבנקים פרסם בשנת 2015 מכתב בנושא "ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross-border)", בו נדרשו התאגידיים הבנקאיים להחמיר את הדרישות ולחזק את תהליכי ניהול הסיכונים בפעילות מול לקוחות זרים בעלי חשבונות בבנק בארץ ובשלוחותיו. צעדים אלו הובילו להרחבת הדרישות מלקוחות הפותחים או המנהלים חשבונות בבנק ובשלוחותיו ולצמצום של היקף הפעילות ומספר החשבונות של תושבי חוץ בבנקים בישראל. כמו כן, הידוק הרגולציה בישראל ובחו"ל הוביל לצמצום משמעותי של פעילות הבנקים הישראליים בחו"ל, באמצעות סגירת שלוחות במדינות רבות.

(ה) הוראה זו כוללת הנחיות בנוגע לפעילות הקבוצה הבנקאית בשלוחות והפיקוח עליה. ההוראה מוסיפה על הדרישות הקיימות בהוראות ניהול בנקאי תקין אחרות ומחדדת את ההנחיות בנושאי ממשל תאגידי וציות. הדרישות בהוראה ייושמו ככל שאינן עומדות בסתירה להוראות החוק והרגולציה המקומיות.

(ו) בהתאם לעקרונות הליבה של ועדת באזל בנושא פיקוח בנקאי אפקטיבי, המפקח על הבנקים עשוי להגביל את הפעילויות שקבוצה בנקאית רשאית לנהל ואת המיקום בו הן עשויות להתקיים, לרבות סגירת שלוחות, אם הוא סבור כי: חוסנו של התאגיד עלול להיפגע משום שהפעילויות חושפות את התאגיד או הקבוצה הבנקאית לסיכון חריג ו/או לא מנוהלות באופן נאות; הפיקוח בתחום השיפוט אינו הולם את הסיכונים הטמונים בפעילות המתבצעת במיקום זה; או שיכולת המפקח לבצע פיקוח קבוצתי אפקטיבי נפגמה. בסביבת הסיכונים הנוכחית ולאור ניסיון העבר, הפיקוח על הבנקים סבור כי התאגידים הבנקאיים צריכים לרכז את פעילותם בשלוחות מרכזיות בלבד, במספר תחומי שיפוט מצומצם ובגודל שיאפשר לכל תאגיד בנקאי להקצות משאבים ניהוליים מתאימים, למקד את פעילותו ולהתמחות בניהול הסיכונים באותם תחומי שיפוט.

תחולה

2. (א) הוראה זו חלה על תאגיד בנקאי, למעט בנק חוץ וחברת שירותים משותפת.

(ב) המפקח רשאי לקבוע הוראות מסוימות שונות מאלו המפורטות להלן, שיחולו על תאגיד בנקאי מסוים, או לפטור, במקרים חריגים, תאגיד בנקאי מהוראה מסוימת, כאשר קיימים טעמים מיוחדים שבהם ראה לנכון לעשות כן, ומנימוקים שיירשמו.

יישום הוראות המפקח על הבנקים בשלוחות

3. ככלל השלוחות יפעלו על פי הוראות החוק והרגולציה החלות עליהן ועל לקוחותיהן במדינת פעילותן. עם זאת, מאחר שהוראות המפקח על הבנקים בישראל מגדירות סטנדרטים מיטביים, הפיקוח מצפה כי התאגיד הבנקאי יפעל ליישום של עקרונות הוראות המפקח העוסקות בהיבטי ממשל תאגידי, בקרה וניהול סיכונים בשלוחות, ככל שאינם סותרים את הוראות החוק והרגולציה המקומיות.

הגדרות

4.

כהגדרת מונחים אלו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310
- "ניהול סיכונים" (להלן- הוראה 310).

" מסגרת ניהול
הסיכונים", "סיבולת
לסיכון", "תיאבון
הסיכון"

כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 -
"דירקטוריון" (להלן- הוראה 301).

"פונקציות ביקורת ובקרה"

כהגדרתן בהוראה 301.

"שלוחות"

פרק ב': דירקטוריון**אסטרטגית הפעילות בשלוחות ותיאבון הסיכון לפעילותן**

5. בהתאם לאמור בהוראה 301, הדירקטוריון אחראי לקבוע את אסטרטגית הקבוצה הבנקאית ואת תיאבון הסיכון שלה, לרבות ביחס לשלוחות, וכן לאשר את המסגרת לניהול הסיכונים השונים אשר כוללת את הסיכונים בשלוחות. ביישום האמור יפעל הדירקטוריון כאמור להלן:

(א) האסטרטגיה של הקבוצה הבנקאית תגדיר, בין היתר, באילו מדינות הקבוצה מעוניינת לפעול ובאילו לא, אילו פעילויות מותרות ואסורות לכל שלוחה וגודל מינימלי של שלוחה שיאפשר לה קיום משאבים נאותים, בהיקף וברמה המקצועית הנדרשת, לצורך ניהול מיטבי של הפעילות וניהול מיטבי ועצמאי של מכלול הסיכונים, לרבות ניהול סיכונים ציות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים, לצד ניהול הסיכונים הפיננסיים השונים (אשראי, שוק, ריבית, נוזילות וכדומה).

(ב) בקביעת אסטרטגית הקבוצה הבנקאית לפעילות בשלוחות יובאו בחשבון, בין השאר, השיקולים הבאים: המניעים להקמת שלוחה או המשך פעילות שלוחה קיימת, היעדים העסקיים והיתרון היחסי של השלוחה בסביבת פעילותה, תרומת השלוחות לקבוצה, תיאבון הסיכון לפעילות השלוחות ולכל שלוחה בנפרד, ניתוח של סיכונים המדינה, יכולת לנהל את הסיכונים הטמונים בפעילות זו בתאגיד הבנקאי ובשלוחה לרבות יכולת קבלת מידע רלוונטי ובעיתוי הנדרש, איכות הממשל התאגידי בשלוחה לרבות הנהלתה, וניסיון העבר שנצבר מפעילות השלוחות.

(ג) בתקופת המעבר של יישום האסטרטגיה כאמור בסעיף (א) לעיל, וככל שתאגיד הבנקאי פעילות בשלוחות שאינה עומדת בקנה אחד עם האסטרטגיה, ובפרט אם הפעילות קטנה מכדי לאפשר קיומם של משאבים נאותים, הדירקטוריון יקבע תכנית לצמצום הפעילות באותה שלוחה ולסגירתה, אשר תיושם לא יאוחר מיום 31.12.2020.

פיקוח

6. במסגרת תפקידיו המנויים בהוראה 301:

(א) הדירקטוריון יודא כי מערכי ניהול הסיכונים, הבקרה והביקורת של התאגיד הבנקאי, ברמת תאגיד האם, פועלים על בסיס קבוצתי ויבחן את מידת האפקטיביות שלהם בנוגע לפעילות השלוחות, בין השאר, בהתאם לדרישות הקבועות בהוראות ניהול בנקאי תקין השונות, ובפרט, בהוראות ניהול בנקאי תקין הבאות: הוראה 310, הוראה מס' 308 בנושא "ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי" (להלן- הוראה 308), הוראה מס' 307 בנושא "פונקציית ביקורת פנימית" (להלן- הוראה 307), הוראה מס' 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור" (להלן- הוראה 411) והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 361 בנושא "ניהול הגנת הסייבר".

- (ב) הדירקטוריון יודא כי בכל אחת מהשלוחות יתבצעו ביקורות חיצוניות על מוקדי הסיכון בשלוחה, כולל סביבת הביקורת והבקרה של מוקדי הסיכון ואיכות עבודת פונקציות הביקורת והבקרה, אשר יקיימו את כל האמור להלן:
1. הביקורות יבוצעו בתדירות ההולמת את פעילות השלוחה ואת רמת הסיכונים שלה ובהתבסס על הערכה ומיפוי עדכניים ומתוקפים של מוקדי הסיכון בשלוחה. עם זאת, לכל הפחות אחת לשלוש שנים יכוסו מוקדי הסיכון הגבוה בשלוחה.
  2. הביקורות יבוצעו על ידי גורמים חיצוניים מומחים (לחקיקה ולרגולציה המקומיות) ובלתי תלויים, בסטנדרט מקצועי ראוי ובהיקף מתאים, כפי שתקבע הנהלת התאגיד הבנקאי.
  3. הביקורות יבחנו האם ניהול הפעילות והסיכונים ועבודת פונקציות הביקורת והבקרה עומדים בסטנדרטים הנדרשים בחקיקה וברגולציה באותן מדינות וכן בסטנדרטים המיטביים שקבע תאגיד האם עבור הקבוצה הבנקאית.
  4. הביקורות יכללו גם בדיקה מדגמית של תיקים פרטניים.
  5. הביקורות יובאו לדיון בדירקטוריון השלוחה ולדיון בתאגיד הבנקאי בהתאם להנחיות בסעיף 36(א) בהוראה 301 לעניין "דוח ביקורת חיצוני".
  6. מובהר בזאת כי, למעט בהתייחס לאמור בסעיף 12(ד) להלן, רשאי התאגיד הבנקאי להפעיל את הביקורות החיצוניות בשיתוף עם פונקציית הביקורת הפנימית. כמו כן, תדירות בחינת הביקורת הפנימית תתבצע בהתאם לאמור בהוראה 307, ראה גם סעיף 12(ד) להלן.
- (ג) הדירקטוריון יודא כי ההנהלה הגדירה גורם בתאגיד הבנקאי האחראי לריכוז וניתוח מצב השלוחות, כמפורט בסעיף 10 להלן.
- (ד) הדירקטוריון יקיים דיונים תקופתיים על השלוחות, בתדירות ההולמת את היקף פעילות הקבוצה בשלוחות ואת רמת החשיפה לסיכונים בהן, ובכל מקרה לפחות אחת לשנה. הדירקטוריון יגדיר אילו דיווחים יועברו אליו לקראת הדיונים התקופתיים.

ועדת ניהול סיכונים

7. הועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון תייחד לפחות אחת לשנה דיון באסטרטגיית הסיכון של השלוחות ובהערכת הסיכון שלהן. בדיון זה:
- (א) הוועדה תתייחס, בין השאר, לתיאבון הסיכון, להערכת הסיכון הכוללת וכן לכל סיכון מהותי בנפרד, לסיכונים קיימים ולסיכונים מתהווים בראייה צופה פני עתיד.
  - (ב) יהיו נוכחים מנהל הסיכונים הראשי, מנהל הסיכונים בשלוחה, ועל פי הצורך, גורמי ניהול סיכונים ובקרה אחרים בתאגיד הבנקאי או בשלוחה, לדוגמה קצין הציות, היועץ המשפטי, מנהל הגנת הסייבר וכדומה.

(ג) הוועדה תיעזר בהערכות מומחים חיצוניים ככל שנדרש (לדוגמה, סקירות על שינויים בחקיקה וברגולציה המקומיות והשפעתם האפשרית על פרופיל הסיכון של השלוחה).

פרק ג': הנהלה בכירה

ניהול סיכונים קבוצתי

8. במסגרת אחריותה למימוש אסטרטגית ניהול הסיכונים הקבוצתית, ההנהלה הבכירה :
- (א) תוודא כי בגיבוש ובהטמעה של מסגרת ניהול הסיכונים השונים בתאגיד הבנקאי (לרבות : אשראי, שוק, ריבית, נזילות, ציות, תפעולי וסייבר, משפטי, אסטרטגיה ומוניטין) קיימת התייחסות הולמת לסיכונים בשלוחות.
- (ב) תטמיע מסגרת נאותה לניהול סיכונים קבוצתי, כנדרש על פי הוראה 310. בכלל זה, בעלי התפקידים בתאגיד הבנקאי המשמשים כפונקציות קבוצתיות, כדוגמת מנהל הסיכונים, קצין הציות הראשי והייעוץ המשפטי, יכללו בהיקף הפעילות שלהם את השלוחות באופן ההולם את פעילות השלוחות והסיכונים הטמונים בהן.
- (ג) תוודא שלא קיימים חסמים חוקיים, רגולטורים או אחרים המונעים את יישום מסגרת ניהול הסיכונים הקבוצתית בנוגע לשלוחות. חולשות משמעותיות בקבלת מידע מהשלוחות, לרבות קבלת מידע בעיתוי המתאים, יוכרו ויטופלו כגורם סיכון, ראה גם סעיף 10(ו) להלן.
- (ד) תבטיח קיומם של תהליכים אפקטיביים, הן בשלוחות והן בתאגיד הבנקאי, לניהול ולמעקב אחר תיקון ליקויים שהתגלו בשלוחות על ידי פונקציות הביקורת והבקרה השונות.

ניהול סיכונים אפקטיבי בשלוחות

9. ההנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראית לוודא כי :
- (א) בכל אחת מהשלוחות מוטמעת מסגרת ניהול סיכונים אפקטיבית התואמת את הסביבה החוקית והרגולטורית המשתנה והמקיימת את הקווים המנחים המפורטים בהוראה 310, הכוללים תרבות ארגונית, קביעת תיאבון סיכון ופיקוח על התאמת הסיכונים לתיאבון הסיכון שנקבע, כלים לזיהוי, הערכת סיכונים ומדידתם, וניטור ודיווח על הסיכונים. מסגרת ניהול סיכונים אפקטיבית בשלוחה תהווה מערך הגנה מבחינת התאגיד הבנקאי, והיא תיבחן גם באמצעות ביקורות חיצוניות כאמור בסעיף 6(ב) לעיל.
- (ב) הפונקציות השונות לניהול הסיכונים בכל אחת מהשלוחות הן בעלות משאבים נאותים ומאוישות על ידי מנהלים ועובדים בעלי ניסיון, ידע וכישורים מקצועיים רלוונטיים.
- (ג) לכל שלוחה מערכת מידע ניהולי ממוכנת המאפשרת דיווח על מידע ברור, מדויק, רלוונטי ובעיתוי הנכון הן לגורמים הרלוונטיים בשלוחה (לרבות, דירקטוריון, הנהלה בכירה ופונקציית ניהול הסיכונים) והן לגורמים הרלוונטיים בתאגיד הבנקאי.

ריכוז וניתוח מצב השלוחות

10. ההנהלה הבכירה תמנה גורם שיהיה אחראי לריכוז ולניתוח מצב השלוחות, בהתאם להנחיית הדירקטוריון על פי סעיף 10 להוראה 301 (להלן- הגורם המרכז); הגורם המרכז יעמוד בדרישות הבאות:

- (א) יהיה כפוף לחבר הנהלה או לדרג אחד מתחתיו או לעובד בכיר אחר הכפוף ישירות למנכ"ל.
- (ב) יהיה בלתי תלוי, כלומר לא יהיה מעורב בניהול השלוחות או בקבלת החלטות עסקיות בהן.
- (ג) יהיה אחראי לרכז ולנתח מידע, בין היתר, בנוגע לתוצאות העסקיות וליעדים האסטרטגיים של השלוחה, לחשיפות השלוחה לסיכונים השונים ולממצאים עיקריים שעלו בדוחות ביקורת פנימיים וחיצוניים. הניתוח יתייחס למצב הקיים, אך גם בראיה צופה פני עתיד, המביאה בחשבון שינויים צפויים בסביבת הפעילות העסקית, כלכלית, חוקית, רגולטורית וכדומה. הגורם המרכז יסתייע בכל הגורמים הרלוונטיים - העסקיים, גורמי הבקרה, ניהול הסיכונים וביקורת- על מנת לקבל את המידע ולנתח אותו.
- (ד) יגיש, לפחות אחת לרבעון, להנהלה הבכירה ולדירקטוריון, סקירה מקיפה על כלל השלוחות ותוך התייחסות גם לכל שלוחה בנפרד. הסקירה תרכז את ממצאי עבודתו והמסקנות העולות ממנה.
- (ה) יכלול, במסגרת סקירותיו כאמור לעיל, מידע על פערים מהותיים בין ההוראות העוסקות בהיבטי ממשל תאגידי, בקרה וניהול סיכונים המיושמות על ידי השלוחות בהתאם לרגולציה המקומית לבין עקרונות הוראות המפקח על הבנקים בתחומים אלו, היכן שהעקרונות בהוראות המפקח מחמירים יותר ולא אומצו בשלוחות, בליווי הסבר לאי יישומם.
- (ו) לתאגיד הבנקאי יהיו מדיניות ונהלים המעגנים את אופן שיתוף הפעולה והעברת המידע בין הגורם המרכז לבין הגורמים האחראים על ניהול הסיכונים והבקרה בקבוצה הבנקאית ובשלוחות, לרבות מנהלי הסיכונים וקציני הציות. כמו כן, יוגדרו בנהלים סוגי המידע הנדרשים לו לצורך פעילותו, תוכן המידע, תדירותו והגורם האחראי להעברתו. לגורם המרכז תינתן גישה לכל מידע הנדרש לו על מנת לאפשר כיסוי הולם של הפעילות והסיכונים בשלוחות, ובכלל זה יתאפשר לו לקבל מידע ישירות מהשלוחה. ככל שקיים קושי בקבלת מידע מהשלוחות, לרבות קבלת מידע בעיתוי המתאים, בין אם על ידי הגורם המרכז ובין אם על ידי פונקציות ביקורת ובקרה אחרות בתאגיד הבנקאי, על הגורם המרכז לדווח על כך להנהלה ולדירקטוריון, בליווי הסבר על ההשלכות של אי קבלת המידע או עיכוב בקבלתו.

פרק ד': ציות וניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

11. הוראה 308 קובעת הסדרים המיועדים לסייע בהבטחת הציות של התאגיד הבנקאי לחוקים ולרגולציה בכל תחומי השיפוט בהם הוא מנהל עסקים. בשל חשיבותו המיוחדת של הנושא, התאגיד הבנקאי נדרש ליישם את ההוראה בדגשים הבאים בנוגע לשלוחות:

(א) לכלול במדיניות הציות הקבוצתית התייחסות לכל שלוחה של התאגיד הבנקאי (לרבות התייחסות לתחום שיפוט אחר שחוקים ורגולציה בו משפיעים על פעילות התאגיד הבנקאי ו/או שלוחותיו). ככל שקיימים פערים בין המדיניות הקבוצתית לבין מדיניות השלוחה, יש לציין אותם במדיניות הקבוצתית כך שאלו ידונו בפורומים המתאימים בתאגיד הבנקאי.

(ב) לוודא כי לקצין הציות הראשי ולאחראי לניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, ידע, כלים, שיטות עבודה ומשאבים התואמים את האחריות המוטלת עליהם בהיבט של השלוחות, והמאפשרים להם לגשר על פערי הידע העלולים להתקיים בהיבט זה, לדוגמה בכל הקשור לסיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות והיבטי מיסוי הרלוונטיים ללקוחות. במידת הצורך, קצין הציות הראשי והאחראי יסתייעו בגורמים חיצוניים להשגת הידע הנחוץ לעבודתם בנוגע לשלוחות.

(ג) לוודא כי לפונקציית הציות בשלוחות והעומד בראשה ידע וניסיון רלוונטיים, כישורים מקצועיים ומשאבים נאותים לביצוע תפקידם וכי הם פועלים בהתאם לסטנדרטים מקובלים ומיטביים הן במדינה בה פועלת השלוחה והן בתאגיד האם. בנוסף, על התאגיד הבנקאי לוודא כי כל תחומי הפעילות של השלוחה כוללים במסגרת אחריות פונקציית הציות, לרבות תחומים בסיכון גבוה, כגון, בנקאות פרטית, פעילות בחדרי עסקאות וניהול תיקים. תחום הציות ופונקציית הציות בכל שלוחה (כולל ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור) יבחנו גם באמצעות ביקורות חיצוניות כאמור בסעיף 6(ב) לעיל.

(ד) לוודא קיום מנגנון לבחינת שינויים משמעותיים מחוץ לישראל בהוראות הציות ובמדיניות אכיפה פומבית כאמור בסעיף 23(א) בהוראה 308.

(ה) קצין הציות הראשי ידווח לדירקטוריון או לאחת מוועדותיו (ועדת ניהול סיכונים או ביקורת), לפחות אחת לשנה, על ניהול סיכון הציות בשלוחות, לרבות החשיפות לסיכוני ציות ואפקטיביות מערך הציות בכל אחת מהשלוחות וכן ידווח באופן מיידי לדירקטוריון או לאחת מוועדותיו על כשלי ציות מהותיים בשלוחות.

(ו) לעניין ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור כנדרש לפי הוראה 411, התאגיד הבנקאי נדרש לוודא קיום ההוראה בשלוחות עצמן. כמו כן, על התאגיד הבנקאי להקפיד לתת ביטוי מפורש לשלוחות בכל תהליכי ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור המתבצעים ברמת תאגיד האם והנדרשים על פי ההוראה. לדוגמה, בקביעת מדיניות ניהול הסיכון, בהערכת מידת אפקטיביות ניהול הסיכון, בדיווחים לדירקטוריון (או לאחת מוועדותיו), וכדומה.

(ז) הקפדה יתרה תהיה על ניהול סיכון הציות בהיבט של השקיפות הנדרשת בניהול חשבונות של לקוחות, ובפרט: איסור על פתיחה וניהול חשבונות ממוספרים וחשבונות קוד או בשמות בדויים; וכן אופן הטיפול: בנאמנויות, בחברות off-shore ובעסקאות בהן אשראי מובטח בפיקדון של צדדים קשורים ("גב אל גבי"). על התאגיד הבנקאי לוודא ברמת כל שלוחה, כי פעילויות מסוג זה מתנהלות רק לאחר שנבחן והובן ההסבר הכלכלי או העסקי של אופן התאגדות הלקוח או ביצוע הפעילות, לרבות קבלת אסמכתאות תומכות, ולאחר שבשלוחה נקטו הצעדים הנדרשים הן על פי הוראות החוק והרגולציה המקומיות והן על פי הוראות המפקח על הבנקים בישראל בנושא.

פרק ה': ביקורת פנימית

12. פונקציית הביקורת הפנימית תפעל בהתאם להוראה 307. בנוסף לאמור בהוראה :
- (א) כאשר המבקר הפנימי של התאגיד הבנקאי הוא המבקר הפנימי של השלוחה, הפונקציה תפעל בהתאם לאמות המידה שהוגדרו בהוראה 307 לגבי הביקורת הפנימית של התאגיד הבנקאי, בשינויים המתחייבים מאופי הפעילות של השלוחה, ותסתייע בגורמים חיצוניים להשגת הידע הנחוץ לעבודתה זו.
- (ב) תוודא כי בביקורות על מערכי ניהול הסיכונים הקבוצתיים בתאגיד הבנקאי, לרבות פונקציית הציות והאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, נבדק גם תפקודם בנוגע לשלוחות, וכי הן נערכות בתדירות ובאופן ההולם את סוגי הסיכונים בשלוחות ורמתם.
- (ג) תביא לידיעת וועדת הביקורת ממצאים עיקריים מדוחות הביקורת הנוגעים לשלוחות, וכן תביא לידיעתה, בהקדם האפשרי, ממצאים חריגים העולים מהם. כמו כן, הביקורת הפנימית תציג לוועדה אחת לתקופה הערכה לגבי אפקטיביות הפיקוח של התאגיד הבנקאי על השלוחות, כפי שנגזר מביקורות שביצעה לפי סעיף 6(ב) לעיל, ביקורות על הגורם המרכזי כמשמעותו לפי סעיף 10 לעיל ומביקורות נוספות.
- (ד) פונקציית הביקורת הפנימית בכל שלוחה תיבחן באופן בלתי תלוי כאמור בסעיף 6(ב) לעיל. הבחינה תבוצע במתכונת שנקבעה בסעיף 14 בהוראה 307 ובתדירות נאותה שלא תפחת מהמינימום הנדרש בהוראה 307. תמצית ממצאי הביקורות ידווחו גם לוועדת הביקורת של התאגיד הבנקאי.

* * *

עדכונים

חוזר 06 מס'	גרסה	פרטים	תאריך
2561	1	חוזר מקורי	24/04/18
2598	2	עדכון	23/12/2019

ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

תוכן העניינים

עמוד בהוראה	סעיפים	נושא
3-2	9-1	כללי
6-4	15-10	ממשל תאגידי
8-7	21-16	מאפייני הפונקציה
10-9	27-22	תפקידי הפונקציה
11	30-28	היקף פעילות
12	36-31	קצין ציות ראשי
13	38-37	מיקור חוץ
14	39	בנק חוץ

פרק א': כללי

מבוא

1. מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית מחייבים את התאגיד הבנקאי למשנה הקפדה על הוראות הציות כהגדרתן להלן. אי הקפדה על קיום הוראות הציות עלולה לחשוף את הבנק להפסדים מהותיים ופרסומים שליליים, אשר עלולים להוביל לפגיעה בתדמית ובמוניטין של התאגיד.
2. תאגידי בנקאיים צריכים לציית להוראות ציות בכל תחום שיפוט בו הם מנהלים עסקים. מבנה וארגון פונקציית הציות ותחומי אחריותה צריכים להתאים לדרישות החוק והרגולציה במדינות בהן הם פועלים.
3. הציות מתחיל בדירקטוריון ובהנהלה הבכירה ובפרט בדוגמה האישית של הדרג הבכיר; ולכן כדי להבטיח ציות הולם ואפקטיבי, על הגורמים הבכירים בתאגיד הבנקאי ליצור סביבה ותרבות ארגונית, אשר שמה דגש על סטנדרטים גבוהים של יושר ויושרה, בניהול עסקי, ועליהם בכל עת למלא אחר לשון ורוח הוראות הציות.
4. תאגיד בנקאי שבiodעין לוקח חלק בעסקות שנועדו על ידי לקוחות להימנע מדרישות דיווח רגולטוריות או כספיות, להתחמק מתשלום מס או לאפשר התנהגות לא חוקית חושף את עצמו לסיכון ציות משמעותי.
5. הציות הוא חלק מהתרבות הארגונית של התאגיד הבנקאי ואיננו רק עניינה של פונקציית הציות, כהגדרתה להלן, אלא חל על כל גורם בתאגיד הבנקאי ויש להתייחס אליו כחלק בלתי נפרד מהפעילויות העסקיות של התאגיד הבנקאי.
6. פונקציית הציות כפונקציה בלתי תלויה מהווה חלק מקו ההגנה השני; תפישה זו עקבית עם שלושת קווי ההגנה המפורטים בסעיף 4 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 בנושא - "ניהול סיכונים" ("הוראה 310").
7. על פונקציית הציות לפעול בהתאם לעקרונות המפורטים להלן.

תחולה

8. הוראות אלו יחולו על תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, לרבות תאגיד בנקאי שהוא חברת שירותים משותפת, התשמ"א - 1981 ("תאגיד בנקאי"). המפקח על הבנקים רשאי לקבוע הוראות מסוימות שונות מאלו המפורטות להלן, שיחולו על תאגיד בנקאי מסוים או לפטור, במקרים חריגים, תאגיד בנקאי מהוראה מסוימת, כאשר קיימים טעמים מיוחדים שבהם ראו לנכון לעשות כן, ומנימוקים שיירשמו.

הגדרות

9. "הוראות ציות" - חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לעניין זה, לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של התאגיד הבנקאי;

- "סיכון ציות" -** הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הציות;
- "פונקציית ציות" -** פונקציה בלתי תלויה האחראית על ניהול סיכון הציות בתאגיד הבנקאי;
- "קצין ציות ראשי" -** ראש פונקציית הציות בתאגיד הבנקאי;
- "עובדי פונקציית הציות" -** עובדי התאגיד הבנקאי המבצעים משימות ציות וכפופים לקצין ציות ראשי;
- "פונקציית הביקורת הפנימית" -** כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 307 בנושא - "פונקציית ביקורת פנימית" ("הוראה 307");
- "הסדר מיקור חוץ של ציות" -** הסכם בין התאגיד הבנקאי לבין ספק מיקור חוץ לצורך הספקת שירותי ציות.
- "שלוחות" -** כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא - "דירקטוריון".

פרק ב' : ממשל תאגידי

דירקטוריון

10. הדירקטוריון אחראי לפקח על ניהול סיכון הציות של התאגיד הבנקאי, ובכלל זה על הדירקטוריון :
- (א) לאשר את מדיניות הציות כמפורט בסעיפים 12-14 להלן, לרבות כתב מינוי (צ'ארטר) המסדיר קיומה של פונקציית ציות קבועה ואפקטיבית ;
  - (ב) להתוות את הדרכים שבהן יש להביא לידיעת העובדים את עיקרי מדיניות הציות, ואת החשיבות שהוא מייחס לה ;
  - (ג) להבטיח כי נושאי ציות מטופלים באפקטיביות ובמהירות על ידי ההנהלה הבכירה בסיוע פונקציית הציות ופונקציות אחרות כמפורט בסעיף 22(ב) להלן ;
  - (ד) להעריך, לפחות אחת לשנה, את מידת האפקטיביות של ניהול סיכון הציות על ידי התאגיד הבנקאי ;
  - (ה) לקבוע את סוג, תוכן ותדירויות הדיווחים שיועברו אליו בנושאי ציות ;
  - (ו) לקיים פגישה עם קצין ציות ראשי לבדו, לפחות אחת לשנה, כדי לסייע לדירקטוריון בביצוע הערכת האפקטיביות של ניהול סיכון הציות בתאגיד הבנקאי. פגישה כאמור גם יכולה להתקיים עם אחת מוועדותיו, כאמור בסעיף 35(ה)(3) להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא - "דירקטוריון".

ההנהלה הבכירה

11. ההנהלה הבכירה אחראית לניהול אפקטיבי של סיכון הציות, ובכלל זה :
- (א) לגבש מדיניות ציות כתובה, הכוללת את העקרונות הבסיסיים על פיהם יפעלו ההנהלה והעובדים כמפורט בסעיפים 12-14 להלן ;
  - (ב) לנקוט בכל הצעדים הדרושים כדי להבטיח שהתאגיד הבנקאי יוכל להסתמך על פונקציית ציות קבועה ואפקטיבית ; צעדים אלה כוללים הקצאת משאבים, לרבות כוח אדם, המתאימים לפונקציית הציות לצורך השגת יעדיה ;
  - (ג) לזהות ולהעריך, לפחות אחת לשנה, את נושאי סיכון הציות המרכזיים העומדים בפני התאגיד הבנקאי, ולקבוע תכניות לניהול ולטיפול בסיכונים אלו. התכניות יתייחסו לחוסרים במדיניות, בנהלים, ביישום או בביצוע, הקשורים לאפקטיביות בה מטופלים סיכונים ציות קיימים ; כמו גם לצורך במסמכי מדיניות או בנהלים נוספים לטיפול בסיכונים ציות חדשים שזוהו כתוצאה מההליך השנתי של הערכת סיכונים הציות, לרבות כאמור בסעיף 23(ט) להלן ;
  - (ד) לדווח לדירקטוריון או לאחת מוועדותיו (ועדת ניהול סיכונים או ועדת הביקורת), לפחות אחת לשנה, על ניהול סיכון הציות בתאגיד הבנקאי, באופן שיסייע לדירקטוריון לבצע הערכה מבוססת של מידת האפקטיביות בו מנהל התאגיד הבנקאי את סיכון הציות שלו ;

- (ה) לדווח באופן מיידי לדירקטוריון או לאחת מוועדותיו (ועדת ניהול סיכונים או ועדת הביקורת) על כשלי ציות מהותיים כגון: כשלים שקיים בהם סיכון משמעותי ועלולים להביא להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי ;
- (ו) לנקוט בפעולות משמעותיות או בפעולות מתקנות אחרות כדוגמת הוספת בקורות ואף הפסקת פעילות, ביחס להפרות של מדיניות הציות אשר זוהו.

מדיניות הציות

12. (א) המדיניות תפרט את האופן שבו ייערך התאגיד הבנקאי ליישום הוראה זו, לרבות התהליכים המרכזיים בהם יזוהו וינהלו סיכוני הציות בכל רמות התאגיד ;
- (ב) מדיניות הציות תיקבע על בסיס קבוצתי, בשינויים המחויבים ;
- (ג) כדי להגביר את הבהירות והשקיפות של המדיניות יש להפריד, במקרים המתאימים, בין סטנדרטים החלים על כל עובדי התאגיד הבנקאי לבין כללים החלים על קבוצות עובדים מסוימות.
13. מדיניות הציות תכלול, בין היתר, את הנושאים הבאים :
- (א) הגדרות אחידות להבטחת עקביות בזיהוי, בדירוג החשיפות ובמטרות ניהול הסיכונים ;
- (ב) הגדרת תחומי הסמכות והאחריות של פונקציית הציות, כמפורט בפרק ד' להלן ;
- (ג) הקשרים בין פונקציית הציות לפונקציות אחרות המהוות את קו ההגנה השני ובינה לבין פונקציית הביקורת הפנימית, כמפורט בסעיף 4(ב) להוראה 310 ;
- (ד) חלוקת האחריות בנוגע למשימות ציות בין המחלקות השונות בתאגיד הבנקאי, כאמור בפרק ד' להלן ;
- (ה) תיאור המתודולוגיה והכלים שיועמדו לרשות עובדי התאגיד הבנקאי, אשר יתמכו בבקרה פנימית שוטפת בנושא הציות, ובכלל זה נהלי עבודה, דו"חות מחשב, הכשרה והדרכה שוטפים של מנהלים ועובדים בתחומים הרלוונטיים לתפקידם ;
- (ו) סוגי הדיווחים ומנגנוני הדיווח שיועמדו לרשות קצין ציות ראשי על-מנת לאפשר לו לוודא היערכות התאגיד הבנקאי לציות להוראות הציות טרם התחלת פעילות חדשה ולקראת קביעת הוראת ציות חדשה ;
- (ז) סוגי הדיווחים, מתכונתם ותדירותם, שעל קצין ציות ראשי לדווח להנהלת התאגיד הבנקאי ולדירקטוריון ;
- (ח) סוגי אמצעים משמעותיים שיינקטו כנגד עובדי התאגיד הבנקאי שהפרו הוראות ציות.
14. מסמך המדיניות ייסקר לפחות אחת לשנה ויעודכן לנוכח התפתחויות ושינויים בסביבת הפעילות החיצונית, באסטרטגיה, במוצרים, בפעילויות ובמערכות התאגיד הבנקאי.

הקשר עם הביקורת הפנימית

15. (א) פונקציית הציות היא חלק מקו ההגנה השני, ולפיכך היא נתונה לביקורת בלתי תלויה של פונקציית הביקורת הפנימית המהווה את קו ההגנה השלישי ;
- (ב) מתודולוגית הערכת הסיכונים של פונקציית הביקורת הפנימית תכלול סיכון ציות. פונקציית הביקורת הפנימית תערוך מפרט ביקורת לבחינת נאותות ואפקטיביות פונקציית הציות, ובכלל זה בדיקת הבקורות בהתאם לרמה הנאמדת של הסיכון ;
- (ג) התאגיד הבנקאי יסדיר בכתב את האופן בו תבוצע החלוקה של תפקידי הערכת הסיכונים וביצוע הבדיקות בין פונקציית הציות לבין פונקציית הביקורת הפנימית ;
- (ד) פונקציית הביקורת הפנימית תעדכן את קצין ציות ראשי אודות ממצאי ביקורת הנוגעים לציות.

פרק ג' : מאפייני הפונקציה

פונקציה קבועה

16. תאגיד בנקאי חייב להיות בעל פונקציית ציות קבועה כחלק ממדיניות הציות של התאגיד הבנקאי.

פונקציה בלתי תלויה

17. פונקציית הציות של התאגיד הבנקאי תהיה בלתי תלויה בפעילויות הנבדקות על ידה. אי התלות נשענת על הרכיבים הבאים, המפורטים בהוראה זו: מתן מעמד רשמי לפונקציה, מינוי קצין ציות ראשי, מניעת ניגודי עניינים של הפונקציה ושל העומד בראשה, מתן משאבים וגישה רחבה למידע.

כתב מינוי (צ'ארטר)

18. לפונקציית הציות יינתן מעמד פורמלי בתוך התאגיד הבנקאי כדי להעניק לה מעמד ראוי, סמכויות ואי תלות. המעמד של פונקציית הציות יעוגן בכתב מינוי (צ'ארטר) אותו יש להפיץ לכלל עובדי הארגון. כתב המינוי יעגן את הסוגיות הבאות:

- (א) תפקיד פונקציית הציות ותחומי אחריותה;
- (ב) האמצעים להבטחת אי התלות;
- (ג) הזכות לקבל מידע הנדרש למילוי תפקידה, והחובה של עובדי התאגיד הבנקאי לשתף פעולה במסירת המידע;
- (ד) הזכות לערוך בדיקות בנוגע להפרות אפשריות של מדיניות הציות, ובמידת הצורך, למנות מומחים חיצוניים לביצוע משימה זו;
- (ה) חובת הדיווח הפורמאלית להנהלה הבכירה, כמפורט בסעיף 23(ט) להלן;
- (ו) הזכות לדווח באופן עצמאי על ממצאיה להנהלה הבכירה אודות אי סדרים או הפרות אפשריות, ובמידת הצורך לפנות ישירות לדירקטוריון או לאחת מוועדותיו תוך עקיפה של מסלול הדיווח הרגיל;
- (ז) כתב המינוי יעגן את יכולת פונקציית הציות לבצע את תפקידה, בהתאם לשיקול דעתה, בכל אחת ממחלקות התאגיד הבנקאי, ותהיה לה הזכות לבצע בדיקות בדבר הפרות אפשריות של מדיניות הציות, וכן לקבל תמיכה מקצועית ממומחים בתוך התאגיד הבנקאי או מחוצה לו, לביצוע המשימה מקום שהדבר נדרש;
- (ח) לפונקציית הציות תהיה גישה מלאה לכל הרשומות והתיקים של התאגיד הבנקאי וכן לכל עובד בתאגיד, ככל שהדבר דרוש, על פי שיקול דעתה, לביצוע תפקידה;
- (ט) התאגיד הבנקאי יקבע מנגנון הולם לשיתוף פעולה בין המחלקות השונות, לרבות גורמים העוסקים בנושאי ציות בקו ההגנה הראשון (קו העסקים), ובינן לבין קצין ציות ראשי, שיוכל להבטיח שקצין ציות ראשי ימלא את תפקידו באופן אפקטיבי;
- (י) התאגיד הבנקאי יסדיר קווי דיווח או קשרים פונקציונאליים אחרים בין עובדים המבצעים משימות ציות בקו ההגנה הראשון לבין פונקציית הציות.

ניגוד עניינים

19. (א) עובדי פונקציית הציות וקצין ציות ראשי, צריכים להיות ממוקמים, במעמד ארגוני שאינו יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים פוטנציאלי עם האחריות שלהם לנושא הציות;
- (ב) במצבים המפורטים בסעיף 33 להלן, יש להימנע מניגודי עניינים בין המטלות האחרות שממלאים עובדי פונקציית הציות ולמטלות בתחום הציות;
- (ג) עובדי פונקציית הציות יקבלו הוראות בענייני ציות רק מקצין ציות ראשי או מי מטעמו.
20. תגמול עובדי פונקציית הציות יתבסס בעיקר על השגת מטרות הפונקציה, כאמור בסעיף 10 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A בנושא - "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי".

משאבים וכשירות מקצועית

21. לפונקציית הציות יהיו המשאבים הנדרשים וההולמים לשם ביצוע אפקטיבי של התפקידים המוטלים עליה. ובפרט את האמור להלן:
- (א) עובדי פונקציית הציות יהיו בעלי הכישורים, הניסיון והאיכויות המקצועיות והאישיות הנדרשים למילוי תקין של תפקידם בתחום הציות;
- (ב) עובדי פונקציית הציות בכללותם יהיו בעלי הבנה מקיפה של הוראות ציות ושל השפעתן היישומית (פרקטית) על פעילויות התאגיד הבנקאי;
- (ג) עובדי פונקציית הציות ישמרו על הכשירות המקצועית, במיוחד בכל הקשור לעדכון בדבר שינויים בהוראות ציות, באמצעות לימוד והכשרה שוטפים ושיטתיים.

פרק ד': תפקידי הפונקציה

תפקידי הפונקציה

22. (א) פונקציית הציות אחראית לסייע להנהלה הבכירה בניהול אפקטיבי של סיכוני הציות העומדים בפני התאגיד הבנקאי;
- (ב) תאגיד בנקאי יהיה רשאי לנהל את סיכון הציות הנגזר מהוראות הציות שאינן מפורטות להלן, באמצעות פונקציות אחרות בקו ההגנה השני, באופן הקבוע בהוראה זו; במקרה כזה, חלוקת התפקידים בין הפונקציות צריכה להיות ברורה. הוראות הציות האמורות לעניין זה הן מהתחומים הבאים: ניגוד עניינים; הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו; איסור הלבנת הון ומימון טרור; מתן ייעוץ ללקוח; הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע); היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה.
23. משימות פונקציית הציות כוללות, בין היתר, את המשימות הבאות:
- (א) ליעץ להנהלה הבכירה בנוגע להוראות ציות, לרבות עדכון ההנהלה בהתפתחויות בתחום הציות; במסגרת זו ייבחנו גם שינויים משמעותיים מחוץ לישראל בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה שחלות על התאגיד הבנקאי ועל שלוחותיו, לרבות על פעילות הלקוחות. תהליכי הזיהוי וההערכה שבבסיס העדכון יכללו גם לקחים מאירועי ציות משמעותיים אשר יעוגנו בנהלי התאגיד הבנקאי או בדרך מתועדת אחרת שתבטיח הטמעתם בתהליך.
- (ב) לסייע להנהלה הבכירה בהדרכת עובדים כיצד ליישם באופן ראוי את הוראות הציות, באמצעות הסדרת מדיניות ונהלים ומסמכים אחרים כגון: מדריך ציות, כללים פנימיים וקווים מנחים;
- (ג) לתת מענה לעובדים לגבי שאילתות בתחום הציות;
- (ד) לזהות, לתעד ולהעריך באופן פעיל את סיכוני הציות הגלומים בפעילויות העסקיות של התאגיד הבנקאי, ובכלל זה התפתחויות הנוגעות למוצרים חדשים, נוהגים עסקיים, קווי עסקים או לקוחות חדשים, או בשינויים מהותיים בכל אחד מאלה;
- (ה) להשתתף בתהליך אישור מוצר חדש או פעילות עסקית חדשה, כאמור בסעיף 16(ג) להוראה 310;
- (ו) לבחון דרכים למדידת סיכון הציות (למשל באמצעות שימוש במדדי ביצוע) ולהשתמש בתוצאות המדידה, זאת כדי להעצים את הליך הערכת סיכון הציות. ניתן לעשות שימוש בכלים טכנולוגיים לפיתוח מדדי הביצוע, באמצעות איסוף ומיון נתונים שיכולים להצביע על בעיות ציות פוטנציאליות (כגון: גידול בתלונות הציבור, פעילות חריגה של סחר ותשלומים);
- (ז) להעריך התאמת הנהלים והמדריכים בתחום הציות, להצביע מיידית על אי-התאמות שנתגלו, ובמידת הצורך לנסח המלצות לתיקונים בהם;
- (ח) לנטר ולבדוק את הציות בתאגיד הבנקאי על ידי ביצוע דגימות מספיקות ומייצגות. דיווח בדבר תוצאות הדגימות יועבר באמצעות קווי הדיווח של פונקציית הציות, בהתאם לנהלים הפנימיים של התאגיד הבנקאי;

(ט) קצין ציות ראשי ידווח לפחות פעם בשנה להנהלה הבכירה על נושאי ציות. הדיווח יתייחס להערכת סיכון הציות אשר בוצעה במהלך תקופת הדיווח, ויכלול, בין השאר, שינויים שחלו בפרופיל סיכון הציות; סיכום ליקויים או הפרות שזוהו וההמלצות לתיקונם ופירוט בדבר אמצעים שכבר ננקטו לתיקון ליקויים.

תכנית העבודה של פונקציית הציות

24. (א) פונקציית הציות תבצע את תפקידיה בהתאם לתוכנית עבודה בה תפורטנה פעילויותיה המתוכננות, כגון: יישום וסקירה של מדיניות ונהלים ספציפיים, הערכת סיכון הציות, עריכת מדגמי ציות והדרכת עובדים בנושאי ציות; תכנית העבודה תכלול את העיתוי והתדירות של עבודת ציות מתוכננת;

(ב) תכנית העבודה תהיה ממוקדת סיכון, ונתונה לפיקוח קצין ציות ראשי כדי להבטיח כיסוי נאות של הפעילויות העסקיות ותיאום בין פונקציית ניהול הסיכון;

(ג) על פונקציית הציות לקבוע בכתב את עקרונות מתודולוגיית הערכת הסיכון, ועליה לעדכן את העקרונות באופן שוטף, על מנת לשקף שינויים במערכת הבקרה הפנימית או בתהליכי העבודה, ושילובם של קווי פעילות חדשים;

(ד) על בסיס תוצאות ניתוח הסיכון, תיקבע תכנית עבודה רב שנתית, אשר תיקח בחשבון את רמת הסיכון המובנה הגלום בפעילויות. התכנית תביא בחשבון גם את ההתפתחויות והחידושים הצפויים ואת הסיכון הגבוה הקיים בדרך כלל בפעילויות חדשות.

25. תכנית העבודה תובא לדיון בהנהלה ולאישור בדירקטוריון; התכנית תיסקר ותתעדכן באופן סדיר בכל עת שנדרש.

26. תכנית העבודה תהיה מבוססת, בין היתר, על:

(א) מדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון;

(ב) תוצאות סקר בנושא סיכוני ציות; יובהר כי סקר זה יכול להתבצע גם כחלק מהסקר המפורט בסעיף 27 בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 בנושא - "ניהול סיכונים תפעוליים";

(ג) ממצאי ביקורת בנושא ציות (של פונקציית הביקורת הפנימית, של רואה החשבון המבקר ושל הפיקוח על הבנקים);

(ד) תלונות לקוחות;

(ה) הוראות ציות חדשות ושינויים שוטפים בהוראות קיימות ושינויים בפעילות התאגיד הבנקאי, לרבות מידע כאמור בסעיף 23(א) לעיל והשלכותיו האפשריות.

27. תכנית העבודה תכלול פרטים בנושאים אלה:

(א) נושאי הציות;

(ב) פירוט כוח האדם שיועסק בציות וכשירותו המקצועית הנדרשת ושל משאבים נדרשים אחרים;

(ג) לוחות הזמנים לביצוע משימות הציות;

(ד) בקורות שתתבצענה תוך זמן סביר לאחר תיקון הליקוי;

(ה) תקצוב זמן למטלות ולפעילויות.

פרק ה': היקף פעילות

28. (א) תאגיד בנקאי המנהל פעילות בינלאומית באמצעות שלוחות בתחום שיפוט מסוים, יציית לחוק ולרגולציה המקומית, וכן להוראות הציות הישראליות החלות עליו ;
- (ב) תאגיד האם יוודא כי ניתנו הכלים לשלוחות ליישם את מדיניות הציות הקבוצתית ולנהל באופן אפקטיבי את סיכון הציות בהן.
29. (א) קצין ציות ראשי בתאגיד האם יוודא, תוך תיאום עם פונקציות ניהול סיכונים אחרות בתאגיד הבנקאי, שעובדים בעלי ידע וניסיון רלוונטיים בתחום השיפוט בו הן פועלות, ימלאו תפקידים בתחום הציות בשלוחות ;
- (ב) קצין ציות ראשי בתאגיד האם יוודא את יישום המדיניות הקבוצתית גם בשלוחות, ויכלול בתכנית העבודה הרב שנתית של פונקציית הציות בדיקה של חברות בנות שההוראה לא חלה עליהן ;
- (ג) קצין ציות ראשי בשלוחות יהיה כפוף מקצועית לקצין ציות ראשי של תאגיד האם.
30. על התאגיד הבנקאי לקבוע נהלים לזיהוי ולהערכה של גידול אפשרי בסיכון המוניטין היכול לנבוע מכך שהתאגיד הבנקאי מציע, בתחומי שיפוט מסוימים, מוצרים או מנהל פעילות אשר אסורים עליו בישראל.

פרק ו': קצין ציות ראשי

31. (א) קצין ציות ראשי יהיה בעל כישורים, ידע וניסיון ההולמים את תפקידיו ואת תחומי אחריותו כפי שעולים מהוראה זו ;
- (ב) קצין ציות ראשי יהיה חבר בהנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי או כפוף ישירות לחבר כאמור, שאינו אחראי על תחום בו מבוצעות פעילויות עסקיות.
32. בכל תאגיד בנקאי ימונה קצין ציות קבוצתי אשר יהיה אחראי לזיהוי ולניהול סיכון הציות בקבוצה הבנקאית.
33. (א) קצין ציות ראשי יהיה גם האחראי למילוי חובותיו של תאגיד בנקאי לפי סעיף 8 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. עם זאת, במקרה בו קצין ציות ראשי הוא חבר הנהלה בתאגיד הבנקאי, האחראי למילוי החובות רשאי להיות בכפיפות ישירה לקצין ציות ראשי, כאמור בסעיף קטן 7(א) להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 - "מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות";
- (ב) קצין ציות ראשי לא ימלא בתאגיד הבנקאי תפקיד נוסף; על אף האמור, קצין הציות יהיה רשאי למלא תפקיד בעל אופי דומה אחר המוגדר בדין מקומי או בדין זר.

מינוי והפסקת כהונה של קצין ציות ראשי

34. מינוי קצין ציות ראשי ייעשה על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי.
35. (א) תאגיד בנקאי ימסור דיווח בכתב למפקח על הבנקים על מינוי קצין ציות ;
- (ב) במינוי קצין ציות ראשי בשלוחות, אם נדרש, יינתן דיווח דומה למפקח על הבנקים במדינה המארחת.
36. (א) העברה של קצין ציות ראשי מתפקידו מכל סיבה שהיא תתבצע באישור מוקדם של הדירקטוריון ;
- (ב) המפקח על הבנקים יקבל דיווח על סיום כהונתו של קצין ציות ראשי, שיכלול פירוט של נסיבות סיום הכהונה.

פרק ז': מיקור חוץ של פונקציית הציות

37. (א) ציות הוא חלק מליבת פעילות ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי. עם זאת, מטלות מסוימות של פונקציית הציות ניתנות לביצוע במיקור חוץ ;
- (ב) תאגיד בנקאי המבקש להוציא למיקור חוץ פעילות ציות משמעותית, יידע את הפיקוח על הבנקים מראש תוך מתן הנמקה.
38. (א) על התאגיד הבנקאי לוודא שהסדרים למיקור חוץ של ציות לא יפגמו באפקטיביות יכולת הפיקוח של המפקח על הבנקים ;
- (ב) הדירקטוריון וההנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראים להבטיח כי מטלות של פונקציית ציות מבוצעות באופן הולם ואפקטיבי, גם אם חלקן הועברו למיקור חוץ ;
- (ג) קצין ציות ראשי יפקח על מטלות ציות המבוצעות במיקור חוץ.

פרק ח': בנק חוץ

39. הוראה זו תחול על בנק חוץ בהתאמות המתחייבות, בין היתר:
- (א) בביצוע תפקידיה המפורטים בסעיף 23 רשאית פונקציית הציות להסתייע בפונקציית הציות של בנק האם;
  - (ב) בקביעת תכנית העבודה של פונקציית הציות, כאמור בסעיפים 24 - 27 רשאית פונקציית הציות להסתמך על מתודולוגיות הערכת סיכון הציות שנקבעו בבנק האם, אך עליה לוודא התאמתם ועדכנותם לפעילות הסניף בישראל;
  - (ג) במקרים חריגים בנק חוץ, הסבור כי סעיפים מסוימים בהוראה זו אינם ישימים לגביו, רשאי לפנות למפקח על הבנקים על מנת לתאם את תחולתם או דרך יישומם לגביו.

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
17/01/02	הוראה מקורית	1	2064
3/6/15	עדכון	2	2459
23/12/19	עדכון	3	2598